

1 § Svar på interpellation 2009/10:5 om telefoni i glesbygd

Svar på interpellation

Anf. 1 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Peter Hultqvist har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta med anledning av risken för att stora grupper av teleabbonenter i framför allt landsbygd inte erbjuds fullgoda och fungerande alternativ till fast telefoni för överkomliga priser när Telia Sonera planerar att avskaffa fast telefoni i ej lönsamma områden.

Jag vill inleda med att upprepa vad jag svarade Peter Hultqvist på en fråga som han ställde i juli i år. Enligt lagen om elektronisk kommunikation ska hushåll i Sverige ha tillgång till telefoni till överkomliga priser. Lagen är tydlig på denna punkt. Det är dock inte i första hand staten utan marknadsaktörer som har uppdraget att tillhandahålla telefoni till de svenska konsumenterna. Det är först om det kan konstateras att marknaden har misslyckats med att tillhandahålla sådana tjänster som staten har ett ansvar för att säkerställa detta. Om det behövs kan Post- och telestyrelsen, PTS, således utse en eller flera operatörer som ska tillhandahålla telefoni genom en så kallad USO-skyldighet.

Jag vill dock poängtera att rätten till telefoni inte innebär att konsumenterna har rätt att kräva en specifik teknisk lösning. Regleringen är teknikneutral, vilket innebär att tjänsten kan tillhandahållas till exempel via koppartråd eller trådlösa nät så länge den tillhandahålls till överkomligt pris.

Jag kan också påminna om att regeringen, för att tillförsäkra att hushåll i Sverige har telefoni, har gett Post- och telestyrelsen i uppdrag att snarast se till att de som har haft tillgång till fast telefoni men nu saknar detta på grund av att olika radiolänkslösningar och fasta förbindelser inte längre finns tillgängliga får tillgång till telefonimöjligheter om de så begär.

Regeringen har avsatt 5 miljoner kronor för detta under år 2009, och Post- och telestyrelsen har upphandlat lösningar för de personer som tidigare har blivit av med sin telefonförbindelse. Enligt regeringens bedömning kommer liknande insatser sannolikt att behövas även för 2010 och framåt.

Vad gäller mer specifikt Telia Soneras aviserade planer att montera ned stolplinjer vill jag försäkra Peter Hultqvist och alla andra om att regeringen följer denna fråga mycket nära. Jag har själv kontinuerliga möten med bolaget där vi diskuterar denna fråga. Enligt Post- och tele-

styrelsens beräkningar kommer också den absoluta majoriteten av de abonnenter som kan komma att påverkas att få fortsatt tillgång till telefonitjänster genom trådlösa tjänster.

För den mindre del som däremot, enligt samma analys, sannolikt inte kommer att kunna erbjudas någon alternativ lösning har alltså Post- och telestyrelsen att ta ställning till om ett så kallat USO-beslut kan och bör fattas. Därtill finns alltså möjligheten för Post- och telestyrelsen att upphandla telefoni i enlighet med regeringens beslut om att avsätta medel till detta.

Anf. 2 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet! Varför ska pensionärer i glesbygd behöva ta strid med Telia Sonera och Post- och telestyrelsen för att hävda sin rätt till telefon?

Lennart Karlsson i Ulriksberg utanför Ludvika blir utan telefon den 30 september. Då upphör hans fasta abonnemang. Telia Sonera vill för honom och många andra avveckla det av lönsamhetsskäl. Tekniker från Telia har varit hos honom och mätt mottagningsmöjligheterna för mobiltelefon. Men resultatet är att det saknas tillräcklig täckning. Efter många turer och kontakter blir beslutet till sist ett nej. Lennart Karlsson får ingen mobiltelefon via Telia som ersätter hans fasta telefon.

Frågan är nu: Vad händer vid sjukdom, vid behov av ambulans och vid behov av snabb kontakt med omvärlden? Och framför allt: Är det rimligt att en 85-åring på detta sätt lämnas i sticket av samhället? Han har ringt och stridit med Telia och Post- och telestyrelsen. Ingen har riktigt velat ta ansvar för situationen fullt ut. Ärendet har bollats mellan olika tjänstemän och förklaringar.

Nu är det 70 000 abonnenter vars fasta telefoni kommer att sägas upp. Cirka tusen telestationer ska läggas ned. En miljon telefonstolpar ska bort. Och det här vill Telia genomföra under, som det uppges, cirka åtta år.

Hur många fall av Lennart Karlssons slag ska vi få uppleva under den här processen? Hur många pensionärer i glesbygd ska tvingas stå där utan ersättande telefon när det fasta nätet avvecklas?

Lagen säger att man har rätt till telefoni oavsett var man bor, men verkligheten visar sig alltför ofta vara en annan. Där ramlar människor tydligen mellan stolarna. I Norrbotten, Västerbotten och olika delar av Sverige kommer nu rapporter om problem när det fasta telefonnätet avvecklas. I norra Dalarna finns exempel på hur en företagare har tvingats ansluta sig till det norska telefonsystemet eftersom hans kontokortsfunktioner inte fungerar på svensk sida, och orsaken är bristande mobiltäckning. Situationen känns absurd.

Så här ser det ut i Sverige år 2009, och det är inte acceptabelt. Ministerns svar indikerar en principiell inställning av välvilja till att försöka åstadkomma någonting när det gäller den här problematiken. Jag noterar det som ministern redovisar i slutet av sin föredragning att man ska titta på andra lösningar och att det hålls möten med Telia Sonera om den här frågan och man har kontakt med PTS. Men trots de här mötena och trots bilden av uppföljning inträffar fall av Lennart Karlssons typ.

När jag besökte Kiruna för någon vecka sedan var det första som man såg när man slog på tv-nyheterna kl. 7 ett inslag i Nordnytt om just pro-

blem i Norrbotten av det här slaget som Lennart Karlsson redovisar. Han är inte ensam, utan det här finns på olika ställen runt om i landet. Det känns mycket tydligt som att den här frågan inte sköts med det djup och den intensitet som redovisas i det här svaret.

Min fråga är därför till ministern: På vilket sätt tänker ministern vidta åtgärder som skärper kravbilderna på Telia och Post- och telestyrelsen?

Anf. 3 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Som jag också har sagt i mitt svar till Peter Hultqvist har jag tidigare, för bara någon månad sedan innan Peter Hultqvist gick på uppehåll i riksdagen, också svarat på frågan precis som den också lyder i dag. Alla har rätt till telefoni. Jag är i allra högsta grad mycket engagerad i den här frågan. Vi har en myndighet som har uppdraget, och jag tror också att interpellanten vet att vid ett tekniksifte, som det är i det här sammanhanget, är det Post- och telestyrelsens ansvar att se till att lagstiftningen följs.

Jag är mycket medveten om att det som nu sker, när Telia Sonera avvecklar delar av gamla stolplinjer som är från 40-talet och som man säger är dyra att reparera, medför att det ibland uppträder problem. Det är dock ingen ursäkt; det vill jag vara oerhört tydlig med. Men precis som Peter Hultqvist påpekar vet jag att det är enskilda människor ute på landsbygden som drabbas vid detta skifte. Det är dock inte meningen, och därför har jag, och har under lång tid haft, återkommande samtal med Telia Sonera.

Återigen: Post- och telestyrelsen för en ständig dialog och gör uppföljningar för att det ska finnas ersättningar med telefoni som fungerar, även om det inte blir fråga om den traditionella utan om en mobil lösning. Där så inte sker ska det göras en upphandling och från Post- och telestyrelsens sida skötas på ett sådant sätt att de boende, om de så önskar, erhåller den telefoni de har rätt till.

Anf. 4 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Jag är mycket medveten om hur den formella ansvarsfördelningen ser ut i det här sammanhanget, liksom Post- och telestyrelsens roll. När den typ av situation som jag beskrivit i fallet med Lennart Karlsson uppstår – och han är inte ensam – måste man naturligtvis ta upp det till politisk debatt. Eftersom det ytterst är en lagstiftningsfråga, där man slagit fast att vi har rätt till telefoni i hela landet, blir det ytterst också ett regeringsansvar, och ministern i detta fall är Åsa Torstensson.

Det som nu sker i spåren av Telias avveckling av det fasta telefonnätet ger en allvarlig varningssignal. Principen om rätt till telefoni i hela landet är på väg att sättas ur spel. Det finns stora områden i delar av Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland, Dalarna, Gävleborg och Värmland som saknar mobiltäckning. Också det är oacceptabelt. Det innebär att den säkerhet och trygghet som är självklar för de flesta samhällsmedborgare, inte minst vad gäller sjukvård och räddningstjänst, åsidosätts i vissa delar av landet.

Människor måste kunna bo och arbeta i hela landet, och därför måste mobiltäckningen bli bättre. Dessutom är det orimligt att den fasta telefonin avvecklas så att människor plötsligt saknar telefon. Långa avstånd till samhällsservice i kombination med dålig mobiltäckning gör att situation-

en i glesbygden är sårbar. Därför krävs det statliga insatser för att fastställa ambitionsnivån så att allas rätt till telekommunikationer uppnås.

Jag har respekt för att det sker möten med Telia, men det måste ske en mycket grundlig och distinkt uppföljning av Telia Soneras avveckling av den fasta telefonin. Det finns alltför många exempel på människor som hamnar mellan stolarna. Trots att ministern beskriver Post- och telestyrelsens uppdrag och goda ambitioner kan man konstatera att det inträffar i verkligheten, och dessa människor upplever sig ofta hanterade på ett ganska byråkratiskt fyrkantigt sätt. Därför måste man vara beredd att vidta åtgärder och på något sätt åstadkomma en stramare uppföljning.

Regeringen är ytterst ansvarig för principen om allas rätt till telefon, oavsett bostadsort. Delstatliga Telia, som i dag har ansvaret för gamla Televerkets telenät, måste alltid visa en uppriktig vilja att lösa de problem som uppstår när telestationer läggs ned. PTS måste som ansvarig statlig myndighet arbeta mycket aktivt för att inte en enda glesbygdsbo ska lämnas i sticket. Ministern måste därför följa upp detta så att människor inte hamnar mellan stolarna, vilket är dagens verklighet.

Dagens situation är ett politiskt svaghetstecken. När Lennart Karlsson, 85, är tvungen att slåss mot byråkratin för att ha fungerande telefon har det gått för långt. Då har principerna, som den att hela Sverige ska leva, fallit för byråkrati och kortsiktig lönsamhet. Fungerande telefoni borde vara en självklarhet. På den punkten ska ingen tveksamhet få råda, men det gör det i dag. 85-åringen i Ulriksberg och alla andra människor i svensk glesbygd måste även i framtiden ha garanterat fungerande telefon.

Är ministern nu beredd att ta några ytterligare initiativ för att sätta press på både Post- och telestyrelsen och Telia? Telia kan göra betydligt mycket mer än de gör i dag. Också deras attityd gentemot människor som drabbas av denna situation kan bli mycket bättre. Där finns i dag mycket övrigt att önska.

Anf. 5 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Jag håller med Peter Hultqvist om att ingen ska lämnas i sticket. Min bild av detta är att så inte heller sker. Det har uppkommit situationer där man inte har haft en teknisk lösning, eller den mobila lösningen inte har fungerat fastän man gjort utvärderingar innan man gjorde ett skifte. Telia Sonera har backat och därmed också hittat en lösning.

Jag vill således säga till Peter Hultqvist att detta är ett mycket högt prioriterat område. Av den anledningen är jag ständigt uppdaterad och har samtal med både Post- och telestyrelsen och Telia Sonera. Också jag samtalar med människor som är oroliga och kommer i kläm. Uppdraget är dock att ständigt hitta nya lösningar även om det i något skede har uppstått problem. Jag vet att det vid ett skifte uppstår problem, och det är inte försvarbart att enskilda människor blir sittande utan telefonkontakt. Det har inträffat, men det har också rättats till.

I de sammanhang där möjlighet till direkt lösning inte ges har Post- och telestyrelsen det slutliga ansvaret att skapa förutsättningar för en lösning så att telefoni även fortsättningsvis ska finnas i alla delar av landet och för alla som så önskar. Det sker till exempel genom en upphandling. Regeringen har avsatt resurser i budgeten just för att skapa möjligheter så att alla fortsatt ska ha tillgång till telefoni i alla delar av landet.

Anf. 6 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Om man drar in en tjänst, såsom Telia Sonera nu gör, är det enda rimliga att man samtidigt presenterar en lösning för de berörda människorna, visar att så här löser vi situationen. Men så sker inte i dag. Man meddelar att man drar in den fasta telefonin och lämnar efter sig ett i många stycken allmänt töcken. Därefter sker en process där man i många fall löser det hela, men i vissa fall löser man det inte. Det tycker jag är ett oacceptabelt arbetssätt.

Ministern har bilden att människor inte lämnas i sticket. Min bild är att det finns människor som lämnas i sticket, åtminstone uppfattar de själva det så. När Lennart Karlsson beskriver sitt behov av kontakt med sjukvården är det en situation som i hans fall kan bli mycket speciell och intressant efter den 30 september.

Vi måste ta detta på allvar, och jag tror att ministern också gör det. Nuvarande metoder räcker tydligen inte till för att vi ska nå tillfredsställande resultat. Den företagare som kopplat sin kontokortsfunktion till det norska telesystemet är ett bevis på att de svenska lösningarna inte håller i denna process. I Lillådalen utanför Görödal finns åtta hushåll som har problem av det slag som jag tidigare beskrev. Dagens situation är alltså inte tillfredsställande.

Kopparnätet täcker hela Sverige; det är uppbyggt på det sättet. Mobilnätet är däremot inte uppbyggt på det sättet. Jag har tidigare redogjort för och visat på de brister som finns i framför allt skogslänen från Värmland upp till Norrbotten. Jag kommer nu att begära en utredning från riksdagens utredningstjänst när det gäller denna fråga och göra mitt för att följa upp den och sedan återkomma till ministern med kanske ytterligare interpellationer så småningom. Jag hoppas ministern använder denna debatt som underlag för ett fortsatt agerande från hennes sida.

Anf. 7 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Jag tackar Peter Hultqvist för interpellationen. Det här är ett pågående arbete, också av anledningen att det är ett pågående tekniskifte. Det är kanske till och med så att man byter teleoperatör. Jag är mycket medveten om att i varje sådant skifte uppstår frågeställningar och problem. Men när Peter Hultqvist säger att man drar in fast telefoni utan att presentera alternativ vill jag faktiskt ha underlag för detta. På det sättet får det inte lov att ske. När Peter Hultqvist så tydligt säger att Telia Sonera inte presenterar en tjänst tycker jag att han också tydligt måste redovisa det, för då hanterar man inte ett tekniskifte på det sätt man ska göra och på det sätt som jag och Post- och telestyrelsen för ett samtal med Telia Sonera om.

Överläggningen var härmed avslutad.

2 § Anmälan om inkomsten faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2009/10:FPM4 Ett europeiskt initiativ om Alzheimers sjukdom och andra demenssjukdomar KOM(2009)380 till socialutskottet

3 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2009/10:9 till skatteutskottet
2009/10:10 till trafikutskottet
2009/10:13 till justitieutskottet

4 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Proposition
2009/10:6 Ett förenklat trossamfundsregister

Trafikutskottets utlåtande
2009/10:TU2 Moderniserad IKT-standardisering i EU – Vägen framåt

5 § Anmälan om fråga för skriftligt svar

Anmäldes att följande fråga för skriftligt svar framställdes

den 24 september

2009/10:33 Sjukförsäkringen

av *LiseLotte Olsson* (v)

till statsrådet *Cristina Husmark Pehrsson* (m)

Frågan redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 september.

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Svar på interpellation 2009/10:5 om telefoni i glesbygd	1
Anf. 1 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	1
Anf. 2 PETER HULTQVIST (s).....	2
Anf. 3 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	3
Anf. 4 PETER HULTQVIST (s).....	3
Anf. 5 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	4
Anf. 6 PETER HULTQVIST (s).....	5
Anf. 7 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	5
2 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	6
3 § Hänvisning av ärenden till utskott	6
4 § Bordläggning	6
5 § Anmälan om fråga för skriftligt svar	6
6 § Kammaren åtskildes kl. 9.21.	7